

## Hãy là những người tu chân chính

ISSN: 2734-9195 21:38 11/03/2024

Đạo Phật chỉ hướng cho người tu tập đến trạng thái bình an, rỗng lặng, xem mọi thứ nhẹ như không, sống tinh tấn, từ bi nhưng trí tuệ...

**Đạo Phật chỉ hướng cho người tu tập đến trạng thái bình an, rỗng lặng, xem mọi thứ nhẹ như không, sống tinh tấn, từ bi nhưng trí tuệ, không vô minh để biến mình thành tay sai, tín đồ cuồng tín.**

Trong thời gian qua, mà đỉnh điểm là trong những ngày gần đây, mạng xã hội đã lan truyền nhiều đoạn thuyết giảng của một vị Thượng tọa (TT), trụ trì một ngôi chùa, những nội dung mà cộng đồng mạng lên tiếng xuất phát từ những bài thuyết giảng của TT mà theo như dư luận cho rằng không phù hợp, vô lý và không căn cứ.

Bên cạnh đó, một số tín đồ tự xưng là tín đồ của tự viện do TT này trụ trì đã có nhiều bài phản ánh, bình luận cho rằng là do cộng đồng mạng “cắt ghép, sai lệch ý nghĩa” và làn sóng tranh luận giữa hai phía vẫn chưa có dấu hiệu hạ nhiệt. Trước câu chuyện này, chúng ta cần nhận thấy những vấn đề sau đây:

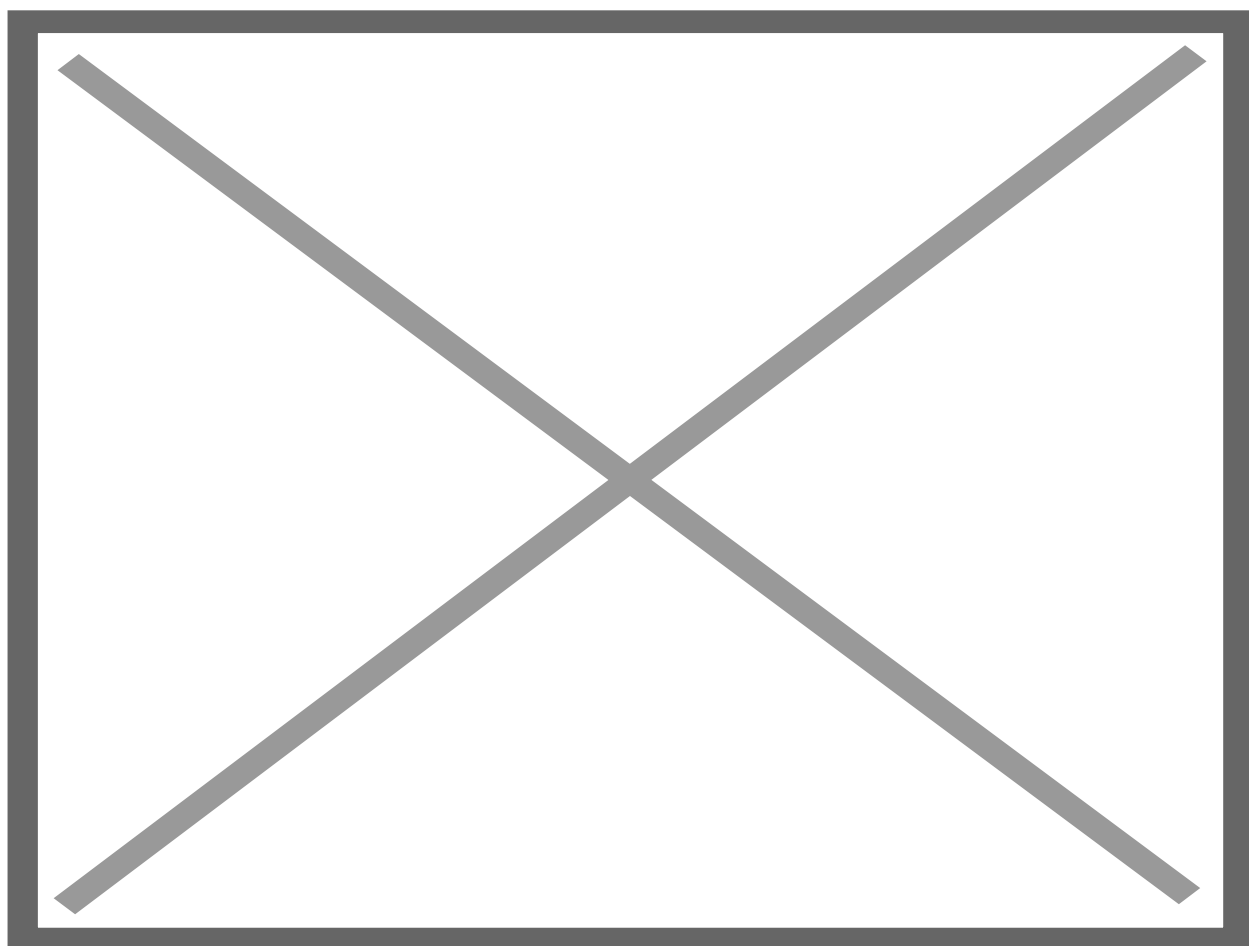
1. Bài giảng của TT đưa ra mục đích là muốn giáo huấn cho phật tử trở thành người hoàn thiện tuy nhiên những quan điểm nhân quả của TT là dựa trên suy nghĩ, suy diễn mang tính chủ quan cá nhân và ấn định những kết quả chưa được kiểm chứng bởi trong triết học Phật giáo, nhân quả của đạo Phật là sự tạo tác của con người, là quá trình luân chuyển không ngừng nghỉ, trong quá trình đó, con người đóng vai trò trung tâm và chủ động, không hề có bất kỳ sự chi phối nào từ một quyền năng, từ một đấng tạo hóa, thần thánh trong tiến trình tạo tác ấy, mà chỉ có con người và các hành động tâm lý của nó mà thôi.

Các tôn giáo nói chung đều có quan niệm khác nhau về nhân quả, đối với Phật giáo, nhân quả được hiểu: Nhân là nguyên nhân, quả là kết quả. Trong thế giới tương quan duyên sinh, mỗi sự vật, hiện tượng đều có những nguyên nhân của nó. Nguyên nhân của một sự thể (pháp) gọi là nhân, và hiện hữu (pháp) của sự

thể đang tồn tại là quả.

Trong mối tương quan nhân quả này, mỗi hiện hữu vừa là nguyên nhân vừa là kết quả như sự tuần hoàn của mây, mưa, nước, hơi nước... Nguyên nhân chính (trực tiếp) của một hiện hữu gọi là nhân, nguyên nhân phụ (gián tiếp) có ảnh hưởng đến quả gọi là duyên (hay các điều kiện phụ thuộc); do đó, khi một sự việc, hiện tượng nào đó đến thời điểm sinh ra, chúng ta hiểu đó là đủ nhân - duyên - quả. [1]

Nhân quả không dựa trên kiếp trước hay kiếp sau mà hằng ngày chúng ta vẫn luôn sống trong vòng quay của quy luật nhân quả từ những điều nhỏ nhất, như trồng lúa thì cho ra gạo, gạo nấu thì thành cơm; Sự rung chuyển địa chất gây ra động đất, sóng thần; Nấu nước thì nước sẽ nóng,...” nhân quả là mối tương sinh, sẽ biến đổi tùy vào duyên thuận hay duyên nghịch, nhân quả có thể đến hoặc không tùy vào sự tương hợp hay đối kháng, như trồng lúa sẽ cho ra gạo nhưng nếu gặp thời tiết nghịch mùa, côn trùng phá hoại thì cây sẽ chết, không thể thành gạo;



Một người uống nhiều bia rượu có thể gây ra bệnh gan thận nhưng nếu tiết chế lại hoặc có phương pháp đề kháng thì sẽ cải thiện được sức khỏe, tránh được bệnh gan thận; Nấu nước nhưng điện bị hư, củi không cháy thì nước cũng không

thể nóng chứ không có nghĩa cứ uống rượu bia thì chắc chắn sẽ bị gan thận, gieo lúa thì chắc chắn sẽ thu được gạo, nấu nước là nước sẽ nóng.

Vì vậy khi đưa thuyết nhân quả vào để áp đặt và khẳng định nó sẽ xảy ra điều đó trong môi trường đó, hoàn cảnh đó như cách TT lý giải là chưa phù hợp nên dẫn đến những tranh luận trái chiều là điều không thể tránh khỏi.

2. Trước những bài viết, bình luận của rất nhiều phật tử cho rằng những nội dung hình ảnh lan truyền trên mạng xã hội về TT là cắt ghép không đủ ý, họ cho rằng người đọc không tinh tấn khi bị dẫn dắt bởi những bài cắt ghép. Thiết nghĩ một vị giảng sư trước hàng nghìn tín đồ thì điều quan trọng nhất là phải cẩn thận, chuẩn mực, chính xác trong từng lời nói, nhất là khi thuyết giảng về lĩnh vực tôn giáo bởi đó là lòng tin tín ngưỡng của nhiều người.

Lời thuyết giảng có thể giản dị, dí dỏm nhưng không được sai lệch, phản cảm, để không ai có thể cắt ghép mà xuyên tạc được. Chúng ta không thể đổ lỗi cho việc cắt ghép vì có nhiều người khẳng định khi xem toàn bộ bài giảng vẫn không thể đồng tình với những luận điểm, phán quyết về luật nhân quả theo cách của nhà sư. Khi dư luận phê phán, lên án, người giảng sư cần phải soi lại chính mình để điều chỉnh sao cho phù hợp, không nên để cho lực lượng tín đồ tỏa đi khắp nơi để cãi chày cãi cối.

Vậy thì thay vì tín đồ tự viện này phải đi giải thích, chạy bài khắp mạng xã hội (MXH) để “minh oan” cho TT và phản bác người khác thì thiết nghĩ, người tu học nên tự quán chiếu lại mình, tìm ra nguyên nhân gốc rễ từ đâu mà người ta phải làm điều đó? Do mình sai hay do người ta xấu? Những người nói lên ý kiến đó là những ai? Những thành phần nào trong xã hội? Có thật sự là họ xuyên tạc hay họ đang nói lên quan điểm chính kiến của mình?

Có câu nói “Một người nói bạn có thể họ sai, hai người nói bạn có thể họ nhầm nhưng nhiều người nói về bạn thì người ta nói đúng”.

3. Trong Tăng Chi Bộ Kinh (The Anguttara Nikaya/The “Further-factored” Discourses), đức Phật có đưa ra 10 điều không nên tin, đó là:

- Chớ vội tin điều gì, chỉ vì điều đó là truyền thuyết.
- Chớ vội tin điều gì, chỉ vì điều đó thuộc về truyền thống.
- Chớ vội tin điều gì, chỉ vì điều đó được nhiều người nhắc đến hay tuyên truyền.
- Chớ vội tin điều gì, chỉ vì điều đó được ghi lại trong sách vở hay kinh điển.
- Chớ vội tin điều gì, chỉ vì điều đó lý luận siêu hình.

- Chớ vội tin điều gì, chỉ vì điều đó phù hợp với lập trường của mình.
- Chớ vội tin điều gì, chỉ vì điều ấy phù hợp với định kiến của mình.
- Chớ vội tin điều gì, khi điều đó được căn cứ trên những dữ kiện hời hợt.
- Chớ vội tin điều gì, chỉ vì điều ấy được sức mạnh và quyền uy ủng hộ.
- Chớ vội tin điều gì, chỉ vì điều ấy được các nhà truyền giáo hay đạo sư của mình tuyên thuyết.

Vậy thì người tu học khi nghe lời thuyết giảng sẽ có quyền và nghĩa vụ tìm hiểu, cảm nhận, vận dụng sao cho phù hợp nhất những lý luận Kinh điển Phật giáo vào đời sống thực tiễn, những giáo lý chỉ có ý nghĩa khi người tu học cảm thấy điều đó giúp ích được cho họ trong đời sống nhân sinh, nếu họ thấy điều đó chưa thật sự thỏa đáng hoặc chưa hợp lý thì người ta có thể phản biện hoặc không vận dụng, một câu chuyện tâm linh hoặc đề tài xã hội sẽ chỉ dừng lại ở một mức độ tương đối chứ không thể đòi hỏi tính tuyệt đối, thống nhất từ tất cả người nghe.

Khi chúng ta áp đặt, bắt buộc người khác phải tin tuyệt đối vào những điều suy diễn cảm tính cho dù là Kinh điển Phật giáo hay bất kỳ Tôn giáo nào cũng là điều không đúng.

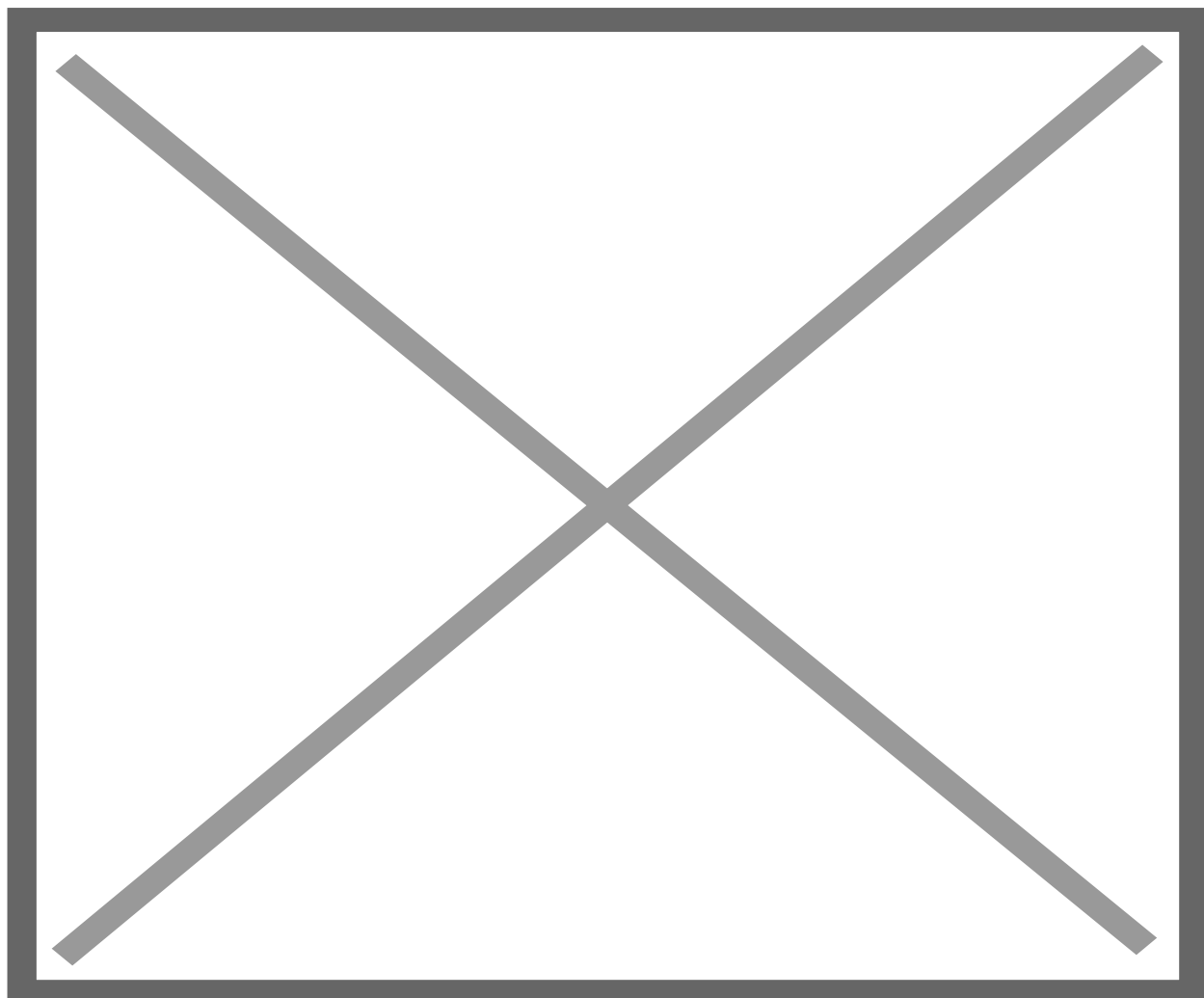
4. Tín đồ tự viện tự xưng là đệ tử của TT cho rằng việc cắt ghép lời giảng của TT sẽ làm ảnh hưởng uy tín của nhà sư, thậm chí có ý kiến cho rằng “nếu mình không chịu được thì làm sao TT chịu nổi?”. Thiết nghĩ, đã là người tu hành, học Phật nghĩa là chúng ta đang hướng tâm mình đến trạng thái rỗng lặng, là bỏ qua những điều tiếng, là rèn giũa cho mình tính kham nhẫn trước mọi chuyện đục trong.

Người tu sĩ thì phải khác với người phật tử, nếu có thị phi, chúng ta cũng xét vào từng mức độ để mà có cách chuyển hóa cho phù hợp, và xem đó như một cơ hội để thực hành tâm bồ đề, hướng đến giác ngộ, đoạn diệt tham-sân-si, đoạn diệt mọi hữu lậu. Thế nhưng nếu người tu vẫn chưa giữ được tâm an trước những biến cố, vẫn còn hơn thua, tranh luận miệt mài, vẫn còn sợ hãi đám đông, vẫn còn muốn giữ cho mình phần hơn, muốn mình phải luôn luôn đúng thì suy cho cùng, cái đúng đó cũng thành sai.

Hơn nữa, đây cũng là dịp để chúng ta, những tín đồ tự viện nhìn lại việc làm trước đó của mình, trong thời gian qua, một số tín đồ của TT đã thường xuyên, liên tục đả kích, dùng những lời thị phi, xúc phạm bậc tu hành khác bằng những lời gán ghép “tà sư, bán nước, phản động, ác quỷ...” và đưa ra những dẫn dẫn cũng từ những trích đoạn vài dòng, cắt ghép hình ảnh nhằm lên án, công kích

họ, chúng ta có đặt mình vào hoàn cảnh của họ hay không?

Thế nhưng vì sao vị ấy không hề có một chiến dịch truyền thông chống trả nào, không hề có một tín đồ nào đi biện minh giải thích hộ? không hề có một đội ngũ hùng hậu nào đi gây chiến nhằm bảo vệ vị ấy bất nhất đúng sai? Chúng ta hãy so sánh hai câu chuyện với hai cách ứng xử trên để nghiệm ra rằng chúng ta đã có cách hành xử từ bi, bình lặng, nhẹ nhàng đúng như lời Phật dạy hay chưa?!



5. Thời gian qua, rất nhiều lần khi người khác nêu lên những ý kiến phản biện về nội dung thuyết giảng của TT, nhiều tín đồ đã sẵn sàng gán ghép cho người ta những câu từ như “đó là bọn phản động, bán nước, những kẻ đang chống phá đất nước, phá đạo Phật, là những kẻ nhận tiền của bọn phản động, của thế lực nước ngoài để chống phá TT” và hàng loạt bài đăng được lan truyền trên MXH với nội dung giống hệt nhau, có cùng khẩu hiệu “Bảo vệ TT là bảo vệ phật pháp, bảo vệ đất nước”.

Có thể nói việc gán ghép nội dung chính trị vào tôn giáo, nhất là đạo Phật để đánh tráo khái niệm, cho rằng ai phản biện lại một vị tăng, ni nào đó là “phản động, nhận tiền của giặc” là một tư tưởng hết sức lệch lạc, ấu trĩ, vô minh. Đây

là một luận điệu xuyên tạc nhằm trấn áp, quy chụp người khác, nó không những trái với tinh thần ái ngữ, buông xả của nhà Phật mà còn trái Pháp luật bởi sự vu khống và thiếu căn cứ này.

Từ khi nào TT được xem là đại diện cho cả nền chính trị của một đất nước? là đại diện cho cả dân tộc? là đại diện cho tất cả mọi học thuyết xã hội lẫn kinh điển Phật giáo? Là đại diện cho tất cả cái đúng trên đời để rồi mỗi khi có ai phản biện lại, ngay cả một cộng đồng phật tử, dư luận lên án mạnh mẽ thì đều bị quy chụp là phản động, phản quốc, bán nước, phá hoại đạo Phật...chỉ vì chỉ ra cái sai, cái vô lý trong bài thuyết giảng của TT?

Từ khi nào bao nhiêu bậc minh sư giảng đạo thuần thành, đúng chánh pháp lại trở thành tội đồ của đất nước, trở thành chống phá đạo Phật khi nói khác với quan điểm của vị thầy này?

Với những kết luận mang tính khẳng định về “hình thái” của luật nhân quả trong thời gian qua của TT, thiết nghĩ, đã là người giảng thuyết pháp, giảng sư phải chấp nhận một sự thật rằng “xung quanh mình có những người chưa theo đạo, có những người Tôn giáo khác, có những người là phật tử nhưng tiếp nhận nội dung theo nhiều quan điểm khác nhau” bởi mỗi vị giảng sư đã có nhiều sự khác nhau trong cách thuyết giảng rồi cho nên người tu học, người đang lắng nghe bài thuyết giảng đó sẽ rất nhiều thành phần, rất nhiều ý kiến và chúng ta phải chấp nhận những hữu duyên, nghịch duyên đó như một quy luật hiển nhiên, bởi trên đời không có bất kỳ điều gì có thể làm hài lòng tất cả mọi người, dù là hoàn hảo nhất.

Thế nên việc tít đồ tự viện này đã đồng loạt đăng tải bài viết để buộc người khác phải công nhận bài giảng của TT là đúng, họ mạt sát, công kích những tăng, ni nào có lời thuyết giảng khác TT, họ tràn lên fanpage GHPGVN để công kích và làm áp lực buộc phải tháo gỡ những bài viết không cùng quan điểm, không bên vực TT, họ không chấp nhận ai nói lên cái sai trong bài giảng của thầy mình, họ dùng những ngôn từ khẩu chiến để phản bác, gán ghép người nói lên quan điểm khác là “phản động, chống phá đảng, chống phá đất nước, ăn tiền của bọn phản động”, là sẽ bị quả báo, bị đọa địa ngục nếu phản biện lại bài giảng của TT thì có thể xem đó là một hành vi, lối nghĩ hết sức lệch lạc, thiếu chuẩn mực, nông cạn và kém văn minh dù được lý giải với lý do gì.

Đã là người tu học thì điều cốt lõi nhất, đơn giản nhất là diệt bỏ được tham-sân-si, là biết lắng nghe và tự nhìn lại bản thân mình bởi phàm đã là con người thì không ai là không có cái sai, không ai lại không một lần lỡ miệng, người nói lên cái sai của mình cũng là người giúp mình hoàn thiện, người tu học có phát triển hơn hay không là tùy vào thái độ và khả năng tiếp nhận những ý kiến này.

Đạo Phật không dạy cho người theo đạo tính sân si vô độ, cũng không dạy cho người phật tử bản tính lươn lẹo, xảo ngôn, sẵn sàng đổi trắng thành đen, đạo Phật càng không dạy người theo đạo phải u mê, cố chấp để một mực bảo vệ đến đỗi, bảo vệ cho giáo chủ, đạo Phật chỉ hướng cho người tu tập đến trạng thái bình an, rỗng lặng, xem mọi thứ nhẹ như không, sống tinh tấn, từ bi nhưng trí tuệ, không vô minh để biến mình thành tay sai, tín đồ cuồng tín.

Phật đã từng dạy cho các đệ tử “hãy thấp đuốc lên mà đi”, “đừng nương tựa vào bất kỳ đấng tối cao, thế lực siêu nhiên nào mà hãy nương tựa vào chánh pháp”, vậy thì người học Phật phải biết tiếp thu, chọn lọc những kiến thức, lời giảng của nhiều người để vận dụng điều gì cho hợp lý, không phải chỉ khư khư nghe theo lời duy nhất một người để bác bỏ mọi quan điểm, mọi suy luận đúng sai.

Các giảng sư luôn mong muốn đào tạo ra cho nền Phật giáo, cho xã hội những phật tử thuần thành, có tinh thần bi-trí-dũng, biết chuyên tâm tu tập và làm sáng nội tâm mình, để làm tốt đời đẹp đạo bằng hành vi, trí tuệ chân tâm, không đổ lỗi cho hoàn cảnh mà khi gặp một nghịch cảnh, một chướng ngại càng phải xem đó là cơ hội để thực hành tứ diệu đế.

Người học Phật đối diện lời đàm tiếu không đúng về mình thì xem như gió thoảng qua, nếu sai thì mình sửa đổi chứ không phải chăm bẵm xù lông gây bất nháo thị phi, là lăm lăm đi khẩu chiến khắp nơi để buộc cả thế giới phải công nhận mình là đúng, là những tín đồ cố chấp và gàn dở, thích gieo những lời lẽ cuồng ngôn, độc mồm độc miệng, lươn lẹo và ngụy biện. Bởi đó không phải là nhân cách chuẩn mực, nội tâm sâu sắc của một người chuyên tâm theo học Phật mà đó chỉ là “khoác chiếc áo” cho có mà thôi.

Tôi cảm thấy đau lòng khi những giáo viên, những nhà tâm lý học tìm mọi cách để xoa dịu vết thương cho những người tật nguyên, nghèo khổ để họ có động lực vượt qua những khiếm khuyết ngoại hình, khó khăn về hoàn cảnh mà sống lạc quan thì ngược lại có một vài người mang danh nhà sư lại đem những khiếm khuyết thân thể, sự nghèo khó, bệnh tật, tai nạn của người khác ra để rêu rao, lên án bằng những lời hết sức nặng nề, họ thản nhiên dùng những ngôn từ như “quả báo, nhân quả” để gắn vào cuộc đời của những người kém may mắn và tự hào xem đó như một thành tích lý giải cao siêu.

Người ta có câu “đánh kẻ chạy đi chứ không ai đánh người chạy lại”, “quay đầu là bờ” để thấy rằng dù là tội đồ đi nữa nhưng một xã hội nhân văn là biết để cho người ta một con đường sống khi họ biết hướng thiện hoàn lương, nhưng tại sao người giảng đạo lại cứ chăm chăm vào đó để buộc họ phải trả nhân, trả quả? Đạo Phật từ bi có lấy nỗi thống khổ về ngoại hình, gia cảnh của người khác ra

làm câu chuyện suy diễn, áp đặt hay không? Có chì chiết về kiếp này, kiếp trước trên sự tổn thương của người nghèo khổ và bệnh tật?

Khi nói lên những điều như vậy, những nhà sư và phật tử có bao giờ cảm thấy mình vô tâm, vô tri, tàn nhẫn trước nỗi tự ti, mặc cảm của người khác hay không?

Có thể nói, nếu tình trạng này vẫn còn tồn tại thì đây là những thành phần vô cùng nguy hại cho tôn giáo và cho xã hội bởi họ sẽ làm bại hoại niềm tin của nhiều người vào Phật giáo, bởi họ gieo vào lòng người khác sự bất an nhiều hơn an lạc, gieo vào lòng người khác mặc cảm tự ti chứ không có sự lạc quan, họ có thể chống phá bất kỳ cơ quan, đoàn thể nào, bất kỳ tổ chức nào bằng những lời vô cùng xảo ngôn và hành động vô cùng hung hăng, nông cạn.

Thực chất, đối tượng họ bảo vệ duy nhất không phải Phật, không phải tôn giáo, không vì bất kỳ một tổ chức nào của đất nước mà chỉ là cho giáo chủ của họ mà thôi. Vậy đó có phải là chân lý, là giá trị tinh thần nhân văn, nhân bản khi truyền giảng về đạo Phật hay không?

“Thật-giả” nghe có vẻ như lẫn lộn và khó phân biệt nhưng không phải vậy, nó chỉ khó phân biệt khi chúng ta chỉ mới nhìn thoáng qua mà chưa có thời gian tiếp cận và thử thách, một khi đã có dấu chân của thời gian cùng với sự nhìn nhận từ vô số con người thì thật giả đều sẽ bị phơi bày, dù là sự nguy trang tinh xảo nhất, thế nên người chân tu sẽ không bao giờ phải sợ hãi trước bất kỳ điều gì, họ sẽ luôn bình thản đón nhận mọi sóng gió, thị phi, bởi họ có tâm bồ đề kiên cố, có như vậy họ mới là thạch trụ minh sư soi sáng cho tầng tầng lớp lớp phật tử đi theo.

Ngược lại, người chưa có tâm tu hành thật sự sẽ dễ dàng bị chao đảo trước những làn sóng thị phi, họ sẽ cất công tìm mọi cách che chắn cho mình rồi từ đó lại có những hành động nhất thời làm mất đi hình ảnh, mất đi sự uy nghiêm, vững chãi.

Trước những sự việc vừa qua đã cho chúng ta thấy cách hành xử còn rất nhiều những khiếm khuyết mà người tu học cần phải biết nhìn nhận, thay đổi và điều chỉnh lại mình, đặc biệt là trong lối ứng xử trước đám đông và trên cộng đồng mạng ngày nay, cái sai của con người không phải là việc làm sai mà cái sai nghiêm trọng nhất của con người là không chịu nhận mình đã làm sai và không chịu sửa sai mà chỉ luôn cho là mình đúng.

Mong rằng Nhà nước và Giáo hội Phật giáo Việt Nam sẽ có sự quan tâm chặt chẽ đối với những thành phần lợi dụng tự do ngôn luận để tấn công và quy chụp các cá nhân, tổ chức gây ảnh hưởng uy tín, danh dự, tinh thần người khác.

Bên cạnh đó Giáo hội Phật giáo Việt Nam cũng cần có những giải pháp chỉnh đốn lại tình hình thuyết pháp tùy tiện như hiện nay nhằm tránh gây hoang mang dư luận, tránh làm cho dư luận có những cái nhìn sai lệch về đạo Phật, để chúng sinh cảm thấy khi mặc áo lam, bước vào chùa là những con người thuần thành, từ bi và rỗng lặng, là vững tâm tu hành an lạc chứ không phải lo lắng sợ hãi những “nhân quả” mờ mịt, là mặc cảm tự ti khi ngồi bên dưới nghe sư thầy thuyết pháp, là đầy rẫy sân si hơn cả những người đời!

Tác giả: **D.L**

\*\*\* Nguồn tham khảo: [1] Phật Học Cơ Bản, Chương trình Phật học Hàm thụ (1998-2002), Nhà xuất bản Thành Phố Hồ Chí Minh

***Chú thích: Bài viết thể hiện quan điểm, cách tư duy, văn phong và ngôn ngữ riêng của tác giả.***